

No: 714 – Menş e Adı

DENİZLİ KEKİĞİ

Tescil Ettiren
PAMUKKALE BELEDİYESİ

Bu coğrafi iş areti, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 27.01.2020 tarihinden itibaren korunmak üzere 07.04.2021 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 714
Tescil Tarihi	: 07.04.2021
Başvuru No	: C2020/028
Başvuru Tarihi	: 27.01.2020
Coğrafi İşaretin Adı	: Denizli Kekiği
Ürün / Ürün Grubu	: Kekik / Yiyecekler için çeşni/lezzet vericiler, soslar ve tuz
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Pamukkale Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: İncilipınar Mahallesi Fevzi Çakmak Bulvarı No:234/1 Pamukkale DENİZLİ
Coğrafi Sınırı	: Denizli ili Pamukkale, Güney, Buldan, Çal ve Bekilli ilçelerinin Çökelez Dağı Menderes Vadisine bakan 600-1200 metre rakımlı alanları
Kullanım Biçimi	: Denizli Kekiği ibareli aşağıda verilen logo ve menşe adı amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Denizli Kekiği ibareli logo ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Denizli Kekiği, halk arasında bilyalı kekik olarak bilinen *Origanum onites* L. çeşidinden üretilir. Yarı çalımı, 65 cm'ye kadar boylan, sert tüylü bir bitkidir. Dalların sayısı her gövdede 10 çift kadar ulaşabilir ve boyları 13 cm'ye kadar çıkabilir. Yaprakları saplıdan hemen hemen sapsız kadar, kordat, ovat veya eliptik şekilli, 3-22 x 2-19 mm boyutlarında, seyrek ve damarları alt yüzeyde hemen hemen belirgindir. Doğal olarak kayalık tepeler ve yamaçlarda, bazen gölge yerlerde, deniz seviyesinden 1200 m yüksekliklere kadar yetişebilir.

Denizli Kekiğinin uçucu yağ oranları, % 3,2-4,4 arasında değişim gösterir. Kekiğin uçucu yağı içerisinde, uçucu yağ kalitesini belirleyen en önemli bileşen karvakrol olup oranı % 71,0-94,3 arasındadır.

Denizli Kekiğinin yetiştiği alanlar; kumlu ve kumlu tınlı arasında değişen orta bünyeli, taşlı, su tutma kapasitesi düşük ve geçirgen yapıdaki topraklardan oluşur. Toprak genel olarak tuzsuz, alkali, yüksek kireçli ve düşük organik madde içeriğine sahiptir.

Kekiğin en fazla uçucu yağ biriktirdiği çiçeklenme döneminde yani haziran-temmuz aylarında Çökelez Dağı, güneyden kuzeye doğru esen ve samyeli olarak ifade edilen kuvvetli sıcak ve kuru hava dalgasını önler. Ayrıca bu dönemde bölgenin kuzeyindeki Menderes Vadisinden gelen serin hava sirkülasyonu bitkiyi rahatlatır.

Coğrafi sınırın iklim ve toprak özellikleri, Denizli Kekiğinin veriminin ve özellikle karvakrol olmak üzere uçucu yağ oranının yüksek olmasını sağlar.

Üretim Metodu:

Denizli Kekiği üretiminde kullanılan tohumlar, bir önceki üretim döneminde tarlada sağlam, pişkin ve iyi gelişmiş belli miktar kekiğin, hasat etmeden tohumluğa yatırılması yoluyla elde edilir.

Kekik tohumlarının çok küçük olması sebebiyle, tohum doğrudan tarlaya ekilemez, önce fide elde edilir ve bu fidanlar tarlaya şaşırtılır.

Denizli Kekiğinde fide yetiştirme dönemi:

Denizli Kekiği tohumlarının ekileceği fidelikteki toprak eylül ayında, normal tavında bel veya pulluk ile işlenir. Fideliklerin eni 100-120 cm, boyu 10-12 m olmalı ve toprak seviyesinden 15-20 cm yükseklikte fide yastıkları oluşturulmalıdır. Yerden yüksek hazırlanmayan tohum yastıkları, mantar hastalıklarına daha yatkın olur.

Fidelik harcı; 1 ölçek yanmış çiftlik gübresi, 1 ölçek kum ve 1 ölçek toprak homojen olarak karıştırılarak hazırlanır. Fidelğin süzek olması için tabana çakıl veya çalı-çırpı gibi malzemeler döşenir. Üzerine sırasıyla toprak ve hazırlanan harç yayılır ve su birikintisi olmayacak şekilde düzlenir.

Fideliklere tohum ekimi ekim- aralık ayları arasında yapılır. Fideliklerde m²'ye 1-1,5 g tohum atılarak ekim yapılır. Tohumlar, 30-40 katı kadar dere kumu veya odun külü ile karıştırılarak ekilir.

Küçük olan kekik tohumlarının bir araya toplanmasını önlemek amacıyla can suyu verilir ve ilk birkaç gün sulama, sırt tulumbası ile yapılır. Sulama, toprak tavı kontrol edilerek tavı kaçırmayacak şekilde yapılır. Toprak tavına dikkat edilmeden yapılan aşırı sulama fidelerde kök çürüklüğü hastalığına neden olabilir. İlk günler daha sık sulama yapılırken zamanla azaltılarak devam eder.

Kekik fidelilerinin 4-6 yapraklı olduğu aralık-mart döneminde hava sıcaklığı düşük olduğundan, fideliklerin üzeri naylon örtülerle kapatılıp kenarları toprak veya taş kullanılarak bastırılır. Hava şartlarının iyi olduğu zamanlarda yastıkların üzerlerindeki örtü kaldırılarak havalandırılır.

Kekik çıkmaya başladıktan sonra fide yastıklarının üzerinde, ağaç dalları kullanılarak 40-50 cm yükseklikte yarım daire şeklinde naylon örtü ile alçak tünel oluşturulup bitki soğuklardan korunur. Güneşli havalarda tünelin başı ve sonundaki örtü açılarak havalandırma sağlanır.

Fidelikte çok sık olan fideliler seyreltilir ve yabancı ot temizliği yapılır. Hastalık oluşmaması için fidelğin havalandırılması çok önemlidir. Havalarda ısındıkça gündüzleri naylon örtüsü açılarak, geceleri kapatılır. Söküme 15 gün kala geceleri de açık bırakılıp sulama kesilmelidir.

Denizli Kekiği fidelilerinin tarlaya dikimi:

Sonbahar aylarında, fidelilerin dikimi yapılacak tarla tavlı iken derince sürülür. Daha sonra dikim dönemi hava sıcaklığına göre mart sonu nisan başı arasında diskaro ve rotovator gibi aletler ile yüzlek bir sürüm daha yapılarak toprak yüzeyi ufalanır.

Denizli Kekiği yetiştirilecek tarla dikimden önce yabancı otlardan temizlenir. Fideliler tarlaya dikilmeden önce dekara 6 kg P₂O₅ ve 6 kg K₂O uygulaması yapılır.

Fideliklerde yetiştirilen Denizli Kekiği fidelileri, 10-15 cm boyuna ulaştığında tarlaya şaşırtılır. Bölgede fideliler, fidelilerin köklerine zarar vermeden söküm sabanı kullanılarak fideliklerden söktülür. Tarlaya dikim, yağışlardan yararlanacak şekilde şubat- mart aylarında, tütün dikiminde kullanılan fide dikim makinası ile ya da elle karıklara 40-50 cm sıra arası ve 20-25 cm sıra üzeri olacak şekilde dikilir. Dikim sonrası can suyu verilir.

Denizli Kekiğinin dikiminden sonra özellikle ilk yıl çapalaması ve yabancı ot temizliği, mekanik olarak aksatılmadan yapılmalıdır. Yabancı ot ile mücadele sırasında çapalama ile birlikte gübreleme işlemi de yapılarak gübrenin toprağa karışması sağlanır.

Hasat ve hasat sonrası işlemler:

Haziran ayında çiçeklenen bitki, haziran sonu temmuz başında hasat olgunluğuna ulaşır. Kekik hasatında kullanılan kekik biçme makinası, traktöre bağlanarak biçim yapılır.

Hasat edilen Denizli Kekiği, tarladan hemen toparlanarak temiz ve gölge yere taşınarak kurutulmak üzere serilir. İyi bir kurutma için serme kalınlığı 20 cm'yi geçmemelidir. Kekik dalları sık sık alt üst edilerek havalandırılmalı, kızılaşma ve dolayısı ile renk kararması engellenmelidir.

Kurutulan Denizli Kekiği, 3 katmanlı elek sistemi kullanılarak harmanlanır ve yaprak ile sapları birbirinden ayrılır. Coğrafi sınırdaki kullanılan hububat patozunun elek ve havalandırma sisteminde, üretici ve demirci ustaları tarafından modifikasyon yapılarak kekik bitkisine uyarlanmıştır.

Elekten geçirilen Denizli Kekiği, 50-60 kg'lık yeni ve temiz çuvallara doldurularak satışa hazır hale getirilir. Çuvalların üzerinde Denizli Kekiği ibaresi ve logosu bulunur. Kuru ve serin bir yerde muhafaza edilmelidir.

Denetleme:

Denetimler; Pamukkale Belediyesinin koordinasyonunda ve Pamukkale Belediyesinden iki, Pamukkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakóltesi Biyoloji Bölümü Botanik Anabilim Dalından bir, Denizli Ticaret Borsasından bir, Denizli Ticaret Odasından bir, Denizli İl Tarım ve Orman Müdürlüğünden bir, Denizli Büyükşehir Belediyesinden bir ve Gözler Mahallesi Muhtarlığından bir kiři olmak üzere, konuda uzman toplam sekiz kişiden oluşan deneti mercii tarafından yerine getirilir.

Denetimler düzenli olarak; fidelerin yetiştirilmesi, tarlaya fidelerin şaşırtılması ve hasat zamanı olmak üzere yılda en az 3 kez, şikâyet ve gerekli görülmesi durumunda ise her zaman yapılır.

Denetim mercii; Denizli Kekiğinin üretiminde kullanılan tohumların uygunluğunu; özellikle hasat, kurutma ve depolama koşulları olmak üzere üretim metoduna uygunluğu ve Denizli Kekiği ibaresi, logosu ile menşe adı ambleminin kullanımının uygunluğunu denetler. Denizli Kekiğinin yetiştirildiği alanlar, bitki gelişimi, iftçi kayıtları vb. kayıtlar Denizli İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından tutulur. Bitki gelişiminin denetimi, örnekleme yolu ile yapılır.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.